

HS - Mieli - 16.4.1994 - 3241 merkkiä - 1. painos

Lukekaa kirjoja, lukiolaiset!

Jani Silvannon tapaan (HS 30. 3.) haluaisin ilmaista kantani kielten opetuksesta Suomessa. Etenkin nyt, kun aihe Eurooppa-neuvottelujen tulosten myötä on ajankohtaisempi kuin koskaan, uskon ja toivon konkreettisia uudistuksia lähitulevaisuudessa.

Lähdin kansainväliseen opinahjoon lukion ensimmäisen luokan jälkeen. Olin opiskellut yhteensä neljää vierasta kieltä niin kuin moni Suomen lukiolainen ja luulin kielitaitoni olevan miltei erinomainen.

Kielitaidossani sinänsä ei olekaan mitään vikaa. 12-vuotiaasta asti olen säännöllisesti ollut "pakotettu" puhumaan englantia ja vähän saksaakin ja näin välttänyt suomalaiselle tutun "vaikenemisen monella kielellä", jonka kielioppiin nojaava koulun kieliopetus helposti luo. Puhuminen kieliopillisesti puhtaasti on tietysti kielen oppimisen suurin tavoite, mutta Suomessa valitettavasti myös ainoa.

Opiskeltuani englantia kahdeksan vuotta en ollut kirjoittanut yhtään kotiainetta saatikka avannut englanninkielistä kirjaa. Jos olisin jatkanut Suomen lukion loppuun, mitä todennäköisimmin tilanne olisi ollut sama myös kymmenen vuoden kielen opiskelun jälkeen. Monille eurooppalaisille ystäväilleni se on ollut täysin käsittämätöntä.

Sellaisten kirjailijoiden kuin Fitzgeraldin tai Hemingwayn teosten lukemista alkuperäiskielellä pidetään monissa maissa osana yleissivistystä. Ajatus on kokemusteni perusteella varsin perusteltu - hyväkään käännös ei koskaan pysty jäljittelemään kirjoittaman tyyliä ja ilmaisukeinoja täydellisesti.

Kirjojen lukeminen myös monipuolistaa kielten opiskelua. Kirjat ovat usein oman aikansa yhteiskunnan ja elämän kuvauksia - historiaa paljon historiankirjoja värikkäämmiin. Kirjat herättävät ajatuksia ja rikastuttavat lukijansa maailmankuvaa. Jos monisatasivuinen romaani tuntuu liian pitkältä, on paljon hyviä novelleja ja näytelmiä. Niiden lukeminen ja ymmärtäminen on mahdollista jokaiselle lukiolaiselle, jolla on takanaan seitsemän vuotta englannin opiskelua. Muuten nuo seitsemän vuotta eivät palvele tarkoitustaan.

Kaiken kaikkiaan - ei pelkästään vieraisissa kielissä - kirjallisuus on miltei unohdettu opetussuunnitelmia laadittaessa. Jos ylioppilaskirjoitusten äidinkielen koe mittaa pelkkää kirjoitustaitoa, on luonnollista, että myös äidinkielen opetus on lähinnä kirjoituksen opetusta. Opettajat, vaikka haluaisivatkin, eivät ajan rajallisuuden nimissä voi paljon puuttua Suomen kirjallisuuden ulkopuolisiin merkkiteoksiin.

Jollei kansainvälistyvä suomalaisnuori ole lukiokirjapinojensa lisäksi hakenut kirjastosta käsiinsä

sellaisia nimiä kuin Kafka, Fugard, Brecht tai Tshehov, on hän valitettavan usein maailmalla liikkueessaan tilanteessa, jossa keskusteluun voi ottaa osaa vain vaikenemalla, oli kieli mikä tahansa. Tuossa tilanteessa itsensä tuntee idiotiksi.

Avoimesti mietittäväksi ja vastattavaksi jättäisin muutamia kysymyksiä. Kirjallisuustiedon osuus yleissivistyksessä (lukiohan on nimenomaan yleissivistävä koulu)? Puhe-, kirjoitus- ja lukutaidon merkitys toisiinsa nähden niin vieraissa kielissä kuin myös äidinkielessä? Tasokurssien tarpeellisuus kielissä yläasteella?

PILVI TORSTI United World College of Adriatic

Italia

ADAM KORPAK